

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO 19/70% - AUTORIZZAZIONE DCSP/III/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991 - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE		RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni l/rn 11234499
PODUREDNIŠTVO:		Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Temni oblaki nad združeno Evropo

Ko letni časi prehajajo od poletja na jesen ali od zime na pomlad, je vreme vedno spremenljivo. Prihajajo nevihte, povodnji, pa zopet jasno nebo. To doživljamo tudi letos ob nastopu jeseni.

Podobno je v sedanjem političnem položaju Evrope. Po nastopu Mihajla Gorbačova in njegove perestrojke v Sovjetski zvezi in po padcu berlinskega zidu je nastopilo v Evropi spremenljivo politično vreme. V deželah bivšega real-socializma so se pojavile nacionalistične zdrahe in medsebojni spori, tudi oboroženi spopadi med narodi, ki so živeli v miru pod moskovsko prisilo. Podobno je v drugih državah na vzhodu. Nastopila je demokracija, toda znotraj držav ni pravega socialnega miru. Prehod od dirigiranega gospodarstva na svobodno tržišče je prineslo ljudskim množicam marsikako razočaranje zaradi marsikake odpovedi. »Prej smo sicer malo delali, a smo imeli za vsakdanje življenje,« tožijo. Pojavili so se torej oblaki na prejšnjem dokaj jasnem nebu.

In zahodna demokratična Evropa? Tudi na njenem nebu se je zbralo že dosti oblakov. V Nemčiji se pojavljajo izbruhi rasizma in poveljevanje nacizma. Skrunijo judovska pokopališča, prirejajo napade na priselence, posebno če so drugačne rase. V Franciji je komaj zmagal pristane na dogovor v Maastrichtu, to je združeni Evropi. V Italiji je vlada izdelala program o sanaciji državnega deficita, toda delavski razred in upokojenci z njim so odgovorili s protestnimi shodi, ki so prešli tudi v nasilje. Tudi angleški volilci niso navdušeni nad Maastrichtom. Če bo prišlo do referendumu, res ni mogoče predvideti, kako se bodo odločili. Lepe sanje o združeni Evropi so že precej zasenčene. Zapletlo se je tudi pri skupnih finančah.

In tukaj je še Balkan. Od preseljevanja narodov je Balkan postal mešanica ver (katoliška, pravoslavna, muslimanska), kultur (zahodna, orientalska, bizantiska), jezikov (vsaj sedem jih je), držav (tudi teh je vsaj sedem). Živeli so skupaj, ker so morali živeti, radi se pa niso imeli. Vsi ti kontrasti so sedaj izbruhili v očitno sovraštvo in medsebojno obračunavanje z orožjem. Zahodni svet te raznolikosti Balkana ni doumel in zato ni ubral prave poti za njih pomirjenje, da bi se uresničilo bosansko geslo: »Vsak po svoje Boga moli.« Zato smo tam, kjer smo.

Ob spomladanskih nevihtah upamo na svetlo poletje, ob jesenskih na jasno zimo. Tako smemo in tudi moramo upati v bolj prijazna vremena za vso Evropo. To upanje prihaja zlasti iz vere v Boga. Imamo tri velika verstva, ki vsa tri verujejo v enega Boga, stvarnika nebes in zemlje ter tudi človeka. Vsa ta tri verstva so enotna v oznanjevanju in delu za mir. Na srečo smo se izognili verskim bojem, verski mržnji. Sv. oče Janez Pavel II. govori o eni Evropi od Atlantika do Urala. Postavil ji je nebeške zavetnike sv. Benedikta in sveta brata Cirila in Metoda. Zadnji koncil ima poseben odlok o ekumenizmu, o strpnosti med vsemi veroizpovedmi. To moramo oznanjati, za to se moramo truditi in moliti vsi, ki verujemo v enega Boga.

Nemir v državi

Kriza v notranjepolitičnem oziru je v Italiji zelo opazna. Že znane in običajne strankarske težave, združene s socialnimi novostmi zadnjih tednov — razni davki in finančni ukrepi — so še vedno na dnevnem redu. Tem se je zadnji teden pridružilo še sindikalno vrenje. Na vrsti so bile razne velike sindikalne manifestacije proti znanim vladnim ukrepom v gospodarstvu. Posebej v velikih mestih je med temi prišlo do določenih izgrediv, ki so pokazali na naraščajoč nemir v družbenem življenju.

V Milanu je prišlo med sindikalnim zborovanjem do največjih izbruhov. Glavni tajnik levičarskega sindikata CGIL Trentin je bil tu tarča skupine skrajnežev in pravega fizičnega napada. Dokaj nemirna so bila tudi zborovanja v Turinu in Veroni, malo manj v drugih mestih. Vse to je nedvomno barometer novega vzdušja v socialnem in posebej sindikalnem svetu. V širšem smislu pa tudi simbol nestrpnosti v današnji krizni situaciji in v javnem življenju nasploh. Novi vladni ukrepi v eko-

nomiji so gotovo boleči in nepopularni, vendar pa skrajnosti in obračunavanja zaradi tega gotovo niso upravičena.

Amatova vlada doživlja sedaj svoj nelahek trenutek. To priznavajo politične sile in stranke, tudi vladne. V njih sredini pa prav tako vre. Že v sami demokratski stranki so vode vse prej kot mirne. In tega se zaveda tudi sam tajnik DC Forlani, ki je prav zadnje dni večkrat izjavil, da je pripravljen podati ostavko. Pred DC je tudi bližnje zasedanje vsedravnega sveta stranke, ki bo gotovo pokazalo na možne nove pobude v tem smislu. Prav tako razburkane so vode v socialističnih vrstah. Tu se vse bolj kaže razhod Craxi-Martelli, ki ni samo osebnega, ampak sploh političnega značaja. Na levi sploh prihaja do novih zaenkrat še neuradnih zavezništev med PSI, PSDI in PDS, še zlasti odkar so Occhettovi bivši komunisti uspeli priti v Socialistično internacionalo. Sam predsednik vlade socialist Amato je parlamentu zagrozil, da se bo umaknil, če ne bodo

Govorice o domnevnih pogovorih med SKD in Liberalnimi demokrati o povolilnih koalicijah še burijo domišljijo novinarjev in politikov. Drnovšek ni teh govoric za televizijo niti potrdil niti zanikal, dejal je le, da so Krščanski demokrati »konstruktivna stranka«. Eden vodilnih mož Slovenske ljudske stranke (prej Slovenske kmečke zveze) Janez Podobnik o istem piše v dokaj pretečem tonu in pričakuje pojasnila, Edvard Stanič, glavni tajnik SKD pa ga v odgovoru zavrača in opozarja na podobne pogovore, ki jih je SLS dejansko imela z Liberalnimi demokrati ob spomladanskih treh poskusih rušenja Peterletove vlade. Ivan Bizjak, član vodstva krščanskih demokratov (in eden izmed treh, ki se bodo potegovali za mesto krščanskodemokratskega kandidata za predsednika republike) pa omenjene govorice izrecno zanika: »V organih stranke nismo nikoli razpravljali o taki možnosti!«

SPET AFERA OKROG JANŠEVE KNJIGE

Nove razsežnosti pa se odpirajo v aferi okrog Janševe knjige Premiki. Že ob izidu je ta sprožila številna negotovanja pri prenoviteljih in liberalnih demokrati, katere je Janša obtoževal, da so ves čas ovirali osamosvojitvena prizadevanja, v navedbi v isti knjigi, da je neki visok slovenski politik nekemu tujemu diplomatu »izčeval« datum osamosvojitve (ta pa je nato informacijo posredoval Beogradu), pa se je nato sam prepoznal član državnega predsedstva Ciril Zlobec. Delov komentator odprto piše, da naj bi bil ta tuji diplomat italijanski generalni konzul v Ljubljani Fabio Cristiani, ki naj bi

sprejeli njegovih novih ukrepov v ekonomski politiki.

Vidi se torej, da je v Italiji položaj sam na sebi precej kritičen. Odnos do ostalih evropskih partnerjev ni lahek, zlasti po nedavnem razvrednotenju lire. Notranje razmere so tudi nejasne in razburkane. Treba bo verjetno precej odločnosti in poguma za premostitev vseh teh težav, če bo hotela Italija enakopravno sodelovati v sklopu Evropske gospodarske skupnosti.

Kardinal Kuharič in patriarh Pavle obsojata nasilje in pozivata k miru

V Ženevi v Švici sta se srečala kardinala Kuharič in srbski pravoslavni patriarh Pavle s sodelavci. Razpravljali so o sedanjih razmerah v nekdanji Jugoslaviji. Srečanja bi se bil moral udeležiti tudi muslimanski zastopnik iz Sarajeva, a ni mogel priti, ker letala iz Sarajeva niso letela.

Delegacija obeh Cerkva, pravoslavne in katoliške, je v posebnem dokumentu obsodila nasilje, naj se je zgodilo na eni ali na drugi strani. Posebno zavzeto pa je v dokumentu poudarjen poziv za mir med vsemi narodi in vsemi verami v Bosni. Poudarjeno je tudi, da ne gre za nikak verski boj med tremi verami. S tem je odbita trditev, ki jo je včasih slišati z ene ali z druge bojujoče strani, da gre tudi za verski boj, za versko vojno, kot jo je Evropa poznala kdaj v preteklosti med katoličani in protestanti.

Markovičev duh še blodi

o zadevi obvestil ambasadorja Ser-gia Venta v Beogradu, sicer osebne-ga Markovičevega prijatelja. Oblasti v Ljubljani naj bi italijanskemu konzulatu prisluškovali zaradi negativnega odnosa Italije do osamosvojitvenih prizadevanj republike Slovenije. Kot smo že poročali, se je prav zaradi tega celotno predsedstvo sešlo z avtorjem knjige ter ob tej priliki sklenilo, da se oba prizadeta odpovesta nadaljnji polemiki, ker bi to lahko škodilo zunanjepolitičnim interesom države. Zadeva bi se bila že skoraj polegla, če ne bi pred kratkim Jožef Skočič zahteval sklic Sveta za varstvo ustavne ureditve pri predsedstvu republike, in sicer z govoricami, da se je Zlobcu prisluškovalo. Na tiskovni konferenci po tej seji je predsednik narodnih demokratov Pirnat dejal, da je šlo po eni strani za kršenje človekovih pravic, po drugi strani pa da je potrebno preučiti odgovornost Zlobca in celotnega predsedstva glede državne varnosti. O tej zadevi so nato na tiskovni konferenci govorili tudi prenovitelji, ki so zopet napadli Janševu knjigo in zatrjevali, da so vseskozi podpirali osamosvojitvena prizadevanja in da se med lansko junijsko vojno niso bili sestali z Markovičem, kakor je bilo rečeno v nekem prispevku na TV. S to izjavo pa so očitno vso zadevo še bolj obrnili zoper sebe. Nanjo se je namreč ponovno odzval Janez Janša in opozoril na odlomek v Markovičevi knjigi (izšla je letos), v kateri ta piše o posebnem skrivnem sestanku prenoviteljev in liberalnih demokratov z Markovičem 12. junija 1991. Tega dne je — štirinajst dni pred vojno — Markovič govoril v slovenskem parlamentu in poslanke svaril pred osamosvojitvijo, nato pa se je sestel še (skupno z vsemi hkrati) s predsedniki vseh parlamentarnih strank. Kot piše v sobotnem Delu minister za obrambo Janez Janša, naj bi se po tem sestanku v vili Podrožnik sestali še delegaciji obeh vlad, slovenske in jugoslovanske, vendar pa Markoviča brez pravega pojasnila ob dogovorjeni uri ni bilo, marveč se je po Peterletovih urgencah pojavil šele zvečer. Tedaj naj bi, kot poudarja Janša, zastopal precej bolj trda stališča kot zjutraj. Janša zato obema omenjenima strankama zastavlja javno vprašanje, zakaj je bil takšen poseben sestanek sploh potreben:

»Zakaj se je Markovič, če je naletel na enodušen odpor tudi pri opoziciji, dobrih 12 dni kasneje vseeno odločil za tankovski pohod na Slovenijo? Glede na njegovo nedvomno politično spretnost si je zagotovo obetal določeno politično podporo. Si je nekaj tovrstnih iluziji morda nabral ravno v pogovorih s SDP in LDS?« Pri tem je zanimivo tudi to, da je Socialistična stranka potrdila, da je na omenjeni sestanku v resnici bila vabljen, da pa se ga ni udeležila. Omenjeni odstavek iz Markovičeve knjige je bilo moč prebrati že v mariborskem Večeru z dne 25. julija

(se nadaljuje na 2. strani)

Kardinal Martini, odstopite!

Kardinal C.M. Martini

Milanski kardinal Carlo Maria Martini je postal predmet strankarskih mahinacij. Izdal je namreč pastirsko pismo v zvezi s podkupovanjem ter izsiljevanjem, ki se je vgnezdilo v prakso italijanskih strank. Zavzel je svoje stališče kot dušni pastir in obsodil takšno početje, ki ni v soglasju s moralnim zadržanjem, ki bi moralo veljati tudi za politične ljudi. Nekateri pa so v njegovem pismu videli pristranost, češ da posredno zagovarja KD.

To je razhudilo posebno Ireneo Pivetti, eno vodilnih oseb pri lombardski Legi. Objavila je osro polemično izjavo, v kateri poziva kardinala, naj odstopi, istočano pa obtožuje milansko kurijo, da se je tudi vmešala v neki posel, ki diši po mafiji.

Njen nastop so obsodile skoro vse druge stranke. Milanski župan je npr. izjavil: »Zahteva Lege ne potrebuje pojasnila. Gospo Pivetti pa naj bo sram!«

Kardinal je prejel nič koliko drugih solidarnostnih izjav. Politiki so včasih res nesramni.

V tej številki dobite:

- 140. obletnica Mohorjeve družbe (str. 2)
- V. Vodopivec, duhovnik in skladatelj, živi med nami (str. 3)
- Skvrtizem in kultura (str. 4)
- Ob stoletnici rojstva Marija Kogoja (str. 5)
- Cerkev sv. Marka v Rupi bogatejša (str. 6)

Dne 24. septembra 1992 je bila v Ljubljani slovesna proslava 140. obletnice ustanovitve Mohorjeve družbe, na dan 130. obletnice smrti škofa A. M. Slomška, njenega ustanovitelja. Jubilejne slovesnosti v Cankarjevem domu so se udeležili tudi predsednika on odborniki goriške in celovške Mohorjeve, sestriških družb, ki rastejo iz istih korenin. To je v svojem govoru tudi poudaril predsednik Goriške Mohorjeve dr. Oskar Simčič, ki je med drugim dejal:

»Vsako pomembno proslavitev življenja neke osebe ali ustanove, s katero sem povezan, doživljam kot vstop v tisto posebno kamrico, v kateri je spravljen, kar mi je tisto bivanje dalo in je postalo del mojega jaza. To velja tudi za današnjo proslavo, kajti poleg katekizma, so bile strani mohorjevke tiste, ki so mi kot otroku nudile prvo slovensko pisano besedo.

V galerijo za Mohorjevo zaslužnih mož, ki se jih je slavnostni govornik spomnil, bi rad zaupal hvaležnemu zgodovinskemu spominu širšega narodnega občestva nekatera imena iz goriške veje Mohorjeve družbe: Filip Terčelj, Venceslav Belč, Virgil Šček, Vinko Vodopivec, Lojze in Jožko Bratuž... To za dobo med vojnama. Po vojni zasluži posebno pozornost msgr. Rudolf Klinec,

Markovičev duh še blodi

(nadaljevanje s 1. str.)

letos, kjer med drugim piše: »Markovič je tedaj neposredno vprašal opozicijo: 'Ali ste pripravljeni prevzeti oblast? Ste pripravljeni sestaviti vlado?' Opozicija ni bila povsem prepričana, da bi morala prevzeti odgovornost za stanje, kakršno bo nastalo v Sloveniji po 26. juniju. Zato je razmišljala, ali bi bilo dobro rušiti vlado ali ne. Priložnost je bila realna, ker je bila Demosova koalicija zelo krhka.«

POLITIČNI VRH V ZDA

Sicer se je slovenski politični vrh mudil minuli teden skoraj v celoti v Združenih državah. Najprej je tja odšel predsednik vlade Drnovšek, ki se je udeležil zasedanja Mednarodnega monetarnega sklada. Tam naj bi slišal številne laskave ocene glede dosežkov slovenske ekonomske politike v zadnjem letu, medtem ko se je s članstvom v IMF nekoliko zapletlo, ker ta ustanova meni, da bi bilo najbolje, da nekdanje jugoslovanske republike postanejo samostojne članice Sklada ob istem času hkrati. To pa je spričo vojne krize na Balkanu, ki ji še ni videti konca za Slovenijo nesprijemljivo. Za Drnovškom je v ZDA odšel tudi zunanji minister Ruppel, ki se je v Washingtonu sestal s poslovodečim ameriškim državnim sekretarjem Eaglebergerjem, nato pa je obiskal še v Clevelandu živeče Slovence. Pri tem je imel nekoliko težav, saj mu je Slovenski ameriški svet odrekol gostoljublje, češ da se je izneveril Demosovi politiki in se obrnil proti Peterletu, politično emigracijo pa naj bi prikazoval v negativni luči, čeprav je prav pri njej dobil materialno in moralno podporo.

Prejšnji četrtek pa je (že drugič) na zasedanju generalne skupščine v ZN spregovoril tudi Milan Kučan. V govoru, ki ga je ljubljanska TV neposredno prenašala, je opisal razloge za slovensko pot v samostojnost, zavzel pa se je tudi za hitro reševanje bosanske krize.

Leon Marc

pobudnik skupaj s knjižničarjem Marijanom Brecljem zamisli o Primorskem biografskem leksikonu. Hvaležnost gre tudi vsem, ki pri tej zamisli sodelujejo oz. jo velikodušno udeležajo, še posebej njegovemu uredniku prof. M. Jevnikarju.

Slovenci smo že na več načinov reševali narodnostno vprašanje. Zvestoba našemu narodu terja danes od nas marsikaj, česar ni terjala od naših kmetov in intelektualcev pred sto ali dvesto leti. Vendar naša zvestoba ni brez odnosa z njihovo zvestobo. To velja tudi za Mohorjevo družbo.

S slovenskim sluhom srca znajmo prisluhniti znamenjem časa in razmeram ter složno in komplementarno odkrivati novi delež, ki nam je namenjen pri krščanskem oblikovanju narodne kulture, oziroma slovenskega načina biti človek.«

Predsednik Celjske Mohorjeve p. Hieronim Žvegljč je na proslavi razglasil tudi skupno Izjavo, ki so jo predstavniki vseh treh družb sprejeli 8. julija 1992 v Bilčovsu na Koroškem.

Izjava je v bistvu nadaljevanje nacionalnega programa Mohorjeve družbe, ko, med drugim, razglša: »Dve nalogi vidimo pred seboj: s svojimi izdajami pomagati Slovincem, da ohranijo ali znova najdejo človeško, narodno in krščansko zavest in samozavest, obenem pa jim pomagati do »nove pismenosti« v času, ko se ljudje množično odvrtaajo od knjige. Mali slovenski narod in njegove tri Mohorjeve - naj bo to naše bogastvo!«

V interesu slovenstva ukrepati odločneje

Delovna skupina odbora Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo-Julijsko krajino je v misli in skrbi za slovenstvo v celoti ugotovila nekaj neugodnih pokazateljev, ki se tičejo Svetovnega slovenskega kongresa v vsem njenem obsegu kakor tudi njegovih posameznih delov. V luči prelomnih sprememb, ki so padec komunizma, dalje nastajanje nove demokratične družbe v Republiki Sloveniji in ne nazadnje prihajajoča kriza, ki je zajela Italijo in verjetno zapadnoevropske države v celoti, je mogoče ugotoviti premajhno stopnjo informiranosti o tem, kaj se dogaja s Slovenci po svetu, se pravi v izseljeništvu. Dalje je na dlani dejstvo, da se Republika Slovenija v tej fazi razvoja zapira vase, kot da zanjo povezave z zamejstvom in izseljeništvom ne bi bile več koristne in nujne. Ne nazadnje pa se v luči velikih zgodovinskih premikov kaže notranja situacija med Slovenci v Italiji kot preveč statična in brez dovoljšnjega števila novih idej, posebno na področju ustrezne organiziranosti, ki naj preseže povojne izkušnje in dosežke. Na dlani je, da gre za zelo kompleksno situacijo, ki pa v vseh treh dimenzijah pojavljanja slovenstva pravzaprav pripoveduje o isti stiski. Odbor Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo-Julijsko krajino seveda ni enostransko kritičen do navedenih razmer v matici, zamejstvu in v izseljeništvu, saj ugotavlja, da je trenutna situacija po vsej verjetnosti nastala po hitri in srečni osamosvojitvi Republike Slovenije in njenem mednarodnem priznanju. Seveda pa ne bi bilo koristno, ko bi nedejavno vztrajali v trenutni neugodni situaciji, ki jo nemara pogojuje tudi predvolilno obdobje v matični domovini. Pospešeno je treba zatorej na novo uresničevati tiste točke programa, ki

Izšla je nova številka Pastirčka

Škofje odlagajo »solideo«?

Italijanska televizija je v ponedeljek, 28. sept., zvečer pokazala predsedstvo Italijanske škofovske konference, ki ga sestavljajo nekateri škofje in kardinali. In glej čudo! Nobeden od prisotnih ni imel na sebi zunanjih znakov svojega dostojanstva. Najbolj opazno je bilo, da niso imeli na glavi niti znamenitih škrlatnih čepic, ki se strokovno imenujejo SOLIDEO, kar pomeni, da jih odloži samo pred Bogom. To je opazno pri škofovi maši od hvalospjeva do sv. obhajila. Morda so škofje in kardinali začeli opuščati še en balast preteklosti.

govorijo o nadaljnji graditvi slovenstva z vzpostavljanjem enakovrednosti vseh političnih prepričanj v sedanjosti in preteklosti, v matičnem, zamejskem in izseljeniškem prostoru. Trdneje je potrebno okrepiti vezi med vsemi tremi prostori ter še posebej prisluhniti problemom izseljeništvu, ki je življenjsko zainteresirano za pravičnejši zakon o državljanstvu. Vplivati je treba na Konferenco Svetovnega slovenskega kongresa za Slovenijo, kjer je očitno prišlo do najneprikladnejše politizacije, ki jo čutijo Slovenci izven meja matične domovine. Ne nazadnje pa je nujno med odločujočimi faktorji političnega življenja Slovencev v Italiji okrepiti občutek, da je v času izjemnih sprememb nemogoče brez škode vztrajati le pri obstoječih oblikah delovanja in notranjega sodelovanja. Ob dejstvu, da je nujno vključiti v zamejski prostor tudi izkušnjo Slovencev, ki živijo širom po Italiji, je več kot smiselno razmišljati o tesnejših oblikah sodelovanja različnih pripadnosti, ki se trenutno vse bolj razpršeno pojavljajo predvsem v vse številnejših italijanskih strankah. Pluralizem te vrste, učinkovit doslej, namreč le z ohlapnimi oblikami skupnih nastopov, je videti v luči smisla svetovnih sprememb le nekaj več kot prehodna rešitev. V smislu povedanega bo odbor Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo-Julijsko krajino predlagal javno srečanje ali okroglo mizo z udeležbo predstavnikov matične domovine, zamejstva in po možnosti tudi izseljeništvu, ki bi poglobili ugotovljene argumente in opažanja ali pa jih tudi presegli z dodatnimi osvetlitvami. Jasno je namreč, da se mora Svetovni slovenski kongres v tem obdobju aktivneje vključiti v aktualna dogajanja, če hoče opravičiti smisel svojega obstoja. Janez Povše

— Dobri Oče,
v svoji brezmejni dobroti nam vedno daješ
več, kot zaslužimo in te prosimo.
Bodi usmiljen in odpusti vse,
kar nam vest očita,
in daj še tisto, za kar si ne upamo prositi...

Bog je dober in nas rad usliši, če ga prosimo s ponižnim srcem. Njegova brezmejna ljubezen ne računa, se ne utruja in ne preneha.

Danes ga bomo prosili za tri milosti:

- naj bo do nas usmiljen,
- odpusti naj vse, kar nam vest očita,
- in naj nam nakloni še tisto, za kar si ne upamo prositi.

Ko se v molitvi obračamo na Očeta, in mesec oktober je posvečen prav njej, ne smemo nikoli pozabiti, da ne prosimo samo zase, ampak tudi za druge. Vsi smo namreč grešniki in potrebni božjega odpuščanja.

Predvsem ga moramo prositi, naj odpusti vse, kar nam vest očita. Našo vest vznemirja greh. Z njim žalimo Boga in rušimo načrt, ki ga ima z nami. Z grehom zapremo božji milosti pot, da ne more vstopiti v naše življenje. Naše srce je mirno, bojimo se kazni, tudi tiste zadnje, najhujše in dokončne — večnega pogubljenja.

Končno prosimo Boga, naj nam da še tisto, za kar si ne upamo prositi. Med mašo nas duhovnik povabi k molitvi Očenaša z besedami: »Naš Odršenik nam naroča in božji nauk nas uči, da smemo takole moliti...« Zakaj »smemo«, če je Bog naš dobri Oče? Zato, ker čutimo, da smo njegovi nevredni otroci in je vse, kar imamo, dar njegove brezmejnne ljubezni. Na dobrega Boga se moramo obračati z vernim, zaupnim in ponižnim srcem. V trenutkih, ko se iztržemo iz svoje grešnosti in potopimo v življenje božje milosti, premagamo v sebi smrt, ki je naša večna nasprotnica.

MILAN NEMAC

OD TU IN TAM

Bukarešta. Nedeljske predsedniške in parlamentarne volitve v Romuniji so veljale za res svobodne in demokratične (če izvezamo na pol demokratske iz leta 1989 po padcu Ceausescujevega režima). Na njih je nastopilo veliko strank in kandidatov. Izidi so pokazali, da se Romuni še vedno ne znajo v vsem rešiti nekdanjega komunističnega režima, saj je zmagal kot predsedniški kandidat nekdanji komunist in sedanj državni poglavar Iliescu s 46% glasov, njegov glavni tekmelec demokrat Constantinescu pa je odnesel le 37% glasov. Sicer bo prišlo še do balotaze med obema. Tudi v parlamentu bo podobna večina.

Mantova. V nedeljo so bile po državi delne občinske in pokrajinske volitve. Posebno važne za nekaj splošni test so bile pokrajinske volitve v Mantovi, kjer je zelo napredovala Severna liga in dosegla nad 33% vseh glasov ter 11 predstavnikov v svetu. Močno sta nazadovali zlasti DC in PSI, druge stranke so delno držale.

Rim. Politični tajnik Krščanske demokracije Arnaldo Forlani je sklenil, da se dokončno umakne s tajniškega mesta, kot je že napovedal letos maja. S tem naj bi prišlo do notranjih razjasnitev v stranki in njenih strujah. Kot možni novi tajnik (ki ga bodo izvolili oktobra) se omenja predstavnik leve struje Martinazzoli.

Trst. Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar je na deželni odbor vložil vprašanje v zvezi s problemom zdravstvenega osebja na nekaterih slovenskih šolah v tržaški pokrajini. V zadnjih mesecih je tržaška KZE št. 1 poslala v slovenske šole osebje, ki ne obvlada slovenskega jezika, kar se prej ni dogajalo. Osebje z znanjem slovenščine pa je zdravstvena oblast namenila drugim sektorjem. Deželni svetovalec SSK je zato vprašal odbor, kaj namerava storiti za rešitev tega problema.

Vatikan. V ponedeljek, 21. septembra, je Sveti sedež navezal diplomatske stike z Mehiko. To je zares zgodovinski dogodek. V Mehiki je bilo v začetku tega stoletja krvavo preganjanje kristjanov. Cerkev v Mehiki ima iz tiste dobe dolgo vrsto mučenecov. Iz njihove vrste izstopa mučenec jezuitski duhovnik p. Pro. Polagama je preganjanje prenehalo, a vlada je Cerkev vedno ignorirala. Na preemestitev nezaupanja in težav je gotovo vplival tudi papežev pastirski obisk v Mehiki.

Moskva. Zanimivi so podatki o odnosu do vere med vojaki. Kar 25% naj bi jih bilo prepričanih vernikov, 35% neodločenih, 30% strpnih in samo 10% ateistov. 65% vojakov je izjavilo, da hodijo od časa do časa k maši. Po dogovoru med armadnim vodstvom in Rusko pravoslavno Cerkvijo bodo v prihodnjih mesecih razdelili med vojake kar 3 milijone Svetih pisem.

100-letnica rojstva velikega misijonarja

V tisočletni zgodovini krščanstva je slovenski narod dozorel do mere, da je lahko po svojih velikih sinovih in hčerah bogatil tudi največje narode sveta. To so bili predvsem naši misijonarji. Eden med njimi, sin Slovenske krajine (Prekmurja), po rodu iz Veržeja v župniji sv. Sebeščana, tudi po svoji družini in postavi neznamen, msgr. Jožef Keréc, se je neizbrisno zapisal med velikane slovenstva in slovenske Cerkve, predvsem s svojim misijonskim delom na Kitajskem, kjer je deloval kar 32 let (1921-1952).

Slovenski salezijanci se letos zahvaljujejo Bogu za posebno dragocen dar, ki ga je Slovincem poslal pred sto leti ob rojstvu (roj. 15. oktobra 1892 - umrl 27. junija 1974 v domačem Veržeju, kjer je tudi pokopan) msgr. Jožefa Keréca, za Friderikom Barago in Ignacijem Knobleharjem

brez dvoma najpomembnejšim slovenskim misijonarjem.

V počastitev 100-letnice njegovega rojstva se bo zvrstilo več pomembnih prireditev. Tako bo v sredo, 30. septembra, na Teološki fakulteti v Ljubljani misijonski študijski dan - simpozij o Kerécu, med udeleženci organizatorji pričakujejo tudi vrhovnega predstojnika salezijancev g. Egidija Viganaja. Poleg zbornika simpozija bo izšel tudi Keréčev življenjepis »Slovenski misijonar na Kitajskem« (450 str.), ki sta ga napisala Franc Halás in Tone Ciglar. Osrednja misijonska prireditev v spomin na velikega slovenskega misijonarja na Kitajskem bo v nedeljo, 18. oktobra, v Radencih. Z njo naj bi v Sloveniji še bolj poživili misijonsko zavest ter prebudili nove duhovne in misijonske poklice.

iv

Vinko Vodopivec, duhovnik in skladatelj, živi med nami

Iz govora, ki ga je imel Zorko Harej v petek, 18.9.92, na gradu v Kromberku ob odprtju razstave o Vinku Vodopivcu

Ne morem reči, da nam je glasba potrebna kot kruh in voda. Potrebna je za skladno rast osebnosti človeka, posameznika, člana družbe in naroda. Prosvetljeni Grki, v mnogem ustvarjalci naše kulture, so glasbo uvrščali med glavne učne predmete. Menili so, da Tebe ne morejo rasti samo z delom krampov, lopat in plugov, temveč tudi ob zvoku lire in petju grških mladenk in mladeničev. Na današnjem prazničnem večeru, posvečenem spominu Vinka Vodopivca ob 40-letnici njegove smrti, mislimo predvsem na zvrst glasbe, ki jo slavljene predstavljajo, vokalno, v glavnem zborovsko, malo solistično, izjemno instrumentalno. Zborovska je nam prirojena, med nami najbolj razširjena in ljudska. Spremlja nas, odkar smo se pojavili v teh krajih. Hrabrila nas je, tolažila ter nam pomagala, da smo se ohranili in končno uresničili sen stoletij: samostojno in neodvisno državo. V času mojega otroštva in doraščanja, ki se ujema z najplodnejšo dobo Vodopivčevega ustvarjanja, je zborovsko petje uživalo veliko spoštovanje in budilo veliko

zanimanje, tudi zaradi odpora proti režimu grenkega spomina, ki je zatiral slovensko besedo in pesem. Simbol slovenske zborovske pesmi je bil župnik v Kromberku, o katerem so govorili, da piše lepe slovenske pesmi, veliko piše in z izredno lahkoto, k njemu prihajajo zborovodje in duhovniki s prošnjo po novih pesmih, pevci radi pojejo in ljudje radi poslušajo njegove pesmi. Še od otroških let so mi ostale v spominu nekatere njegove pesmi, ki sem jih slišal v dornberški cerkvi. Zdi se mi, da so jih peli bolj navdušeno in doživeto, ker so jih čutili za svoje in ker je Vodopivec, učitelj pevovodij, organistov in zborov, vedel, kako postavljati in voditi glasove. Vodopivec je začel skladati še pod Avstrijo. Prva njegova tiskana skladba O salutaris hostia je izšla v Cerkevem glasbeniku, ko je bilo avtorju 24 let. Prvo tiskano posvetno Sijaj, sijaj, lunica so objavili Novi akordi 1906. Toda glavna njegova dejavnost se odvija v letih med vojnama. Njegove zborovske skladbe so večidel namenjene cerkvenemu petju. A znane in priljubljene so tudi njegove posvetne skladbe. Na področju instrumentalne glasbe je zložil nekaj koračnic za godbe na pihala; več je napisal za tamburaške orkestre, na Hrvaškem in pri nas posebej za tamburaški ansambel, ki je deloval poleg mešanega, moškega, ženskega zbora in dramske skupine v okviru Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva, ki ga je Vodopivec ustanovil v Kromberku 1907. Nekateri so Vodopivcu očitali, da premalo pozna kompozicijsko tehniko. Res ni imel redne glasbene izobrazbe, kakršno so v tistih časih imeli redki srečniki. A bil je velik glasbeni talent, ki se je mnogo tega, kar drugi pridobijo z rednim študijem, naučil od očeta, učitelja in organista, izobraženega teoretika Danila Fajglja, Emila Komela, absolventa dunajske glasbene akademije, Stanka Premrla, znanega skladatelja v Vipavski dolini. Osvojil je toliko znanja, da je svoje občutke in doživetja lahko izpovedal, kar je delal s preprosto in razumljivo govorico. Njegova dela so objavljale vse tedanje glasbene zbirke, pesmarice in revije, poleg omenjenih Cerkevne glasbenika in Krekovich Novih akordov še Pevec, Zbori, Naši zbori, Sv. Cecilija

Slavnostni govornik dr. Zorko Harej ob odprtju razstave o delu in življenju Vinka Vodopivca v kromberškem gradu

ja ter Kramolčeva, Tomčeva, Pregljeva in Kumarjeva mladinska pesmarica. A ustanova, ki je najbolj uveljavila Vodopivca, in ponesla njegovo ime v svet je bila GMD, ki je v tridesetih letih pripravila in izdala štiri monumentalne zbirke cerkvenih pesmi z nad 400 večinoma novimi

skladbami za mešani zbor. Sočasno so izšle štiri manjše zbirke.

Nekateri vidijo njegov pomen kot narodni buditelj, ki je v dobi fašističnega raznarodovanja dvigal narodno zavest primorskih Slovencev. Res so narodno buditeljske prvine v nekaterih njegovih pesmih, toda te so prisotne pri mnogih slovenskih skladateljih od sredine prejšnjega stoletja. V širšem smislu je seveda imelo vse, kar je bilo tedaj napisano v slovenskem jeziku, zlasti kar je bilo namenjeno širšemu občinstvu, kot je zborovska pesem, narodno in buditeljsko vrednost. Mnogo nam je tudi pomagala zavest, da je v bližini ugledna ustvarjalna osebnost, ki piše slovensko in se pri njem zbirajo slovenski izobraženci. Vendar je težko trditi, da je Vodopivec s svojim ustvarjalnim delom hote posegel v slovensko politično stvarnost. Bil je otrok narave; pel je, kakor je čutil, in se ni vprašal čemu.

Ljudje radi imajo njegove pesmi: prisrčne so, neposredne, nežne in sončne, kakor je mehka in sončna pokrajina, kjer je Vodopivec živel in ustvarjal. 40 let je poteklo od njegove smrti, a njegove pesmi, se pojejo povsod po svetu, kjer bivajo Slovenci. Prerasle so čas in prostor in do bile univerzalno vrednost.

Pogled na množico, ki se je zbrala 20.9.1992 pred cerkvijo v Kromberku, da počasti spomin na Vinko Vodopivca, duhovnika in skladatelja ob 40-letnici njegove smrti

V KATOLIŠKI KNJIGARNI
LAHKO DOBITE
PRAVKAR IZŠLE PUBLIKACIJE

- VINKO VODOPIVEC, Moje Gosli, za moške in ženske zборе
- VINKO VODOPIVEC, Naša Soča, za mešane zборе
- VODOPIVČEV Zbornik - Goriški Muzej

Vinko Vodopivec v Katoliškem domu

Vinko Vodopivca smo se Goričani vedno radi spominjali. Prvi tak spomin je bil Vodopivčev koncert, ki ga je pripravil prof. Mirko Filej s svojim zborom ob prvi obletnici Vodopivčeve smrti (1953). Bil je v tedanji dvorani Marijine družbe na Placuti. Nastopili so dvakrat. Zato pač ni smelo manjkati sodelovanje ZSKP pri letošnjih Vodopivčevih proslavah.

Eden takih »spominov« sta tudi zbirki Moje gosli in Naša Soča. Ti dve zbirki ter Goriški letnik, zbornik Goriškega muzeja, so predstavili v KD v četrtek, 24. septembra. Obe zbirki je založila ZSKP, zbornik pa Novogoriški muzej. Večer je bil pester. Najprej je MPZ Rupa-Peč pod vodstvom Zdravka Klanjščka zapel nekaj Vodopivčevih pesmi, nakar so se oglasili predstavitelji ob okrogli mizi: Slavica Mlakar iz Tolmina, Slavica Plahuta in Marijan Brecej iz

Nove Gorice. Pozdravila jih je prof. Franka Žgavec v imenu prireditelja ZSKP. Za njo je spregovorila Slavica Mlakar, ki je najboljši poznavalec Vodopivčevega glasbenega opusa, ker je o njem napisala profsorsko tezo. Pojasnila je nastanek obeh zbirk in sploh Vodopivčevo ustvarjalnost. Za njo je Slavica Plahuta kot kustos Novogoriškega muzeja spregovorila o Vodopivčevi razstavi, ki jo je pripravil isti muzej v kromberškem gradu. Nakar je povzel besedo Marijan Brecej. Ta je precej podrobno analiziral vsebino zbornika. Zbornik je v celoti posvečen Vinku Vodopivcu. Po vsebini je prav bogat in pisan tako zelo, da je na koncu zmanjkalo strani za kazalo. To pogrešaš, ko brskaš po zborniku. V zborniku najdeš tudi veliko fotografij.

Začenja se s članki, in sicer z orisom Vodopivčevega življenja. Članek je prispeval Jožko Kragelj, ki ga že od prej poznamo kot dobrega poznavalca kromberškega komponista. Slavica govori o svetni glasbi, Edo Škulj pa o cerkveni glasbi V. Vodopivca. V zborniku so ponatisnjene z notami številne nabožne Vodopivčeve skladbe, ki jih naši zbori povsod pojejo.

Urednik zbornika se je obrnil na nekatere ljudi, ki so Vinka poznali ali hranijo njegovo korespondenco. Ti so napisali svoje spomine nanj, posebno nekateri njegovi nekdanji župljani. Med temi naj omenimo Rozino Konjedic ter Angela Nemeč. Kot otroka in mlada človeka sta poznala Vodopivca kot župnika, pa o njem obujata spomine. Dodani pa so še drugi spomini (L. Bratuž, Z. Harej, p. Roman Motore, kapucin in Vodopivčev naslednik kot župnik v Kromberku).

V zadnji sklop v zborniku je urednik zbral lepo število pisem Vinka Vodopivca raznim osebam in pa pisma, ki so mu jih z vseh vetrov pisali. Naj omenimo samo pisma Joža Lavrenčiča Vodopivca.

Pa še nekaj. Vodopivčevo ime je ponesel v slovenski svet posebno akademski zbor »Vinko Vodopivec«, ki ga je v Ljubljani ustanovil Anton Nanut iz primorskih akademikov in ki še danes poje.

Uredniku, sotrudnikom, mecenom in vsem, ki so zbornik omogočili, vse priznanje.

Tudi publika na večeru je bila številna in zelo raznolika.

K.H.

Bil je majhen, čokat, proti koncu svojega življenja že nekoliko ukrivljen. Delal je majhne koračke, pri hoji je eno nogo vlekel za drugo, to pa zato, ker ga je, kot so mi starši pripovedovali, na »tulinca« pod Kapelo udarila strela v nogo.

Glavo je imel nesorazmerno veliko, kratek vrat, kot zraščena glava, košate obrvi in izrazite, izbuljene oči. Na glavi je nosil barretko, ovit je bil vedno v temno pelerino.

Vedno je nosil talar. V razred, kjer smo imeli verouk, je prihajal vedno pripravljen. Njegove razlage evangelija so bile žive, preproste. Otroci jih takrat še nismo mogli dojeti, mislili smo, da nam pripoveduje pravljice, šele pozneje smo razumeli, da so bile to razlage svetopisemskih tekstov.

Bil je odličan pedagog. Na njegovem obrazu je bila vidna strogost, iz oči pa mu je žarela neizmerna dobrotta. Otroci takrat nismo dojali, da je bil tudi odličan glasbeni pedagog. Le bogato kulturno življenje na vasi nam je bilo priča, da vse to bogastvo izvira iz njegovega ustvarjalnega glasbenega življenja.

Angelo Nemeč

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice in Goriški muzej iz Nove Gorice sta priredila 24.9.1992 v Katoliškem domu v Gorici predstavitev zbirk Vodopivčevih prosvetnih skladb Moje gosli in Naša Soča ter Vodopivčev zbornik. Na predstavitvi so sodelovali (od leve) Franka Žgavec, Slavica Mlakar, Slavica Plahuta in Marijan Brecej

Anekdote o Vinku Vodopivcu

Večkrat je pripovedoval, kako je kot pobič v goriškem ljudskem vrtu rad poslušal godbo na pihala. In ker je že takrat dobro vedel, da je pri igranju na pihala treba imeti suha usta, se je hudomušno nastavljal godbenikom pod nos, potegnil iz žepa limono in jo začel hlastno gristi.

Ko sta se nekoč z Jožkom Bratužem zjutraj napotila po goriškem Korzu, je ena od mimoidočih študentk ob pogledu nanj vzkliznila: »Che grasso!« (Kakšen debeluh!). On se je obrnil in v krajevem italijanskem narečju vprašal: »Ve piasi?« (Vam je všeč?).

Tak je bil Vinko Vodopivec: ljubezniv in rahločuten, iskren in duhovit.

Lojzka Bratuž
(GORIŠKI LETNIK)

Koprski škof M. Pirih blagoslovja spomenik V. Vodopivca v parku, ki so ga uredili pred cerkvijo

Vodopivčeva proslava v Ročinju

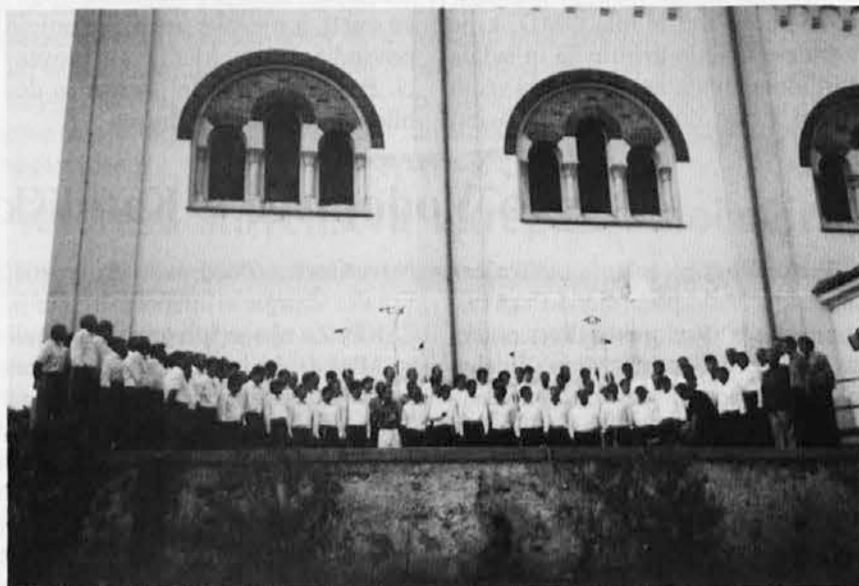
Preteklo nedeljo, 27. t.m., so tudi v Ročinju, rojstni vasi V. Vodopivca, proslavili zaslužnega skladatelja.

Že nekaj let se duhovniki, rojeni v Kanalski dekaniji, vsako zadnjo nedeljo v mesecu septembru srečujejo in vsako leto v drugi župnijski cerkvi gorate in težke kanalske dekanije. Letos je bila na vrsti župnijska cerkev sv. Andreja v Ročinju, prav kjer je bil rojen in krščen V. Vodopivec.

Ob 15. uri je bilo slovesno somaševanje, ki ga je vodil g. J. Kragelj, letošnji zlatomašnik. Prisotnih je bilo 15 domačih sobratov. G. Kragelj je pri homiliji obnovil življenjsko pot in delo duhovnika in skladatelja V. Vodopivca. Slovesnost je lepo oblikoval domači pevski zbor, ki je zapel eno najbolj petih (znanih) maš primorskega skladatelja »Missa in honorem S. Vincentii a Paulo« in še nekaj drugih pesmi. Orgelsko spremljavo je oplemenitil še priložnostni godalni kvartet, ki se je ubrano vključil v celotno izvajanje. Po maši pa je pred ploščo, na pročelju Vodopivčeve rojstne hiše, mešani zbor iz Deskel zapel še nekaj prosvetnih pesmi.

Množica ljudi je lepo sprejela in nagradila z aplavzi lep kulturni spored in tako počastila spomin zaslužnega rojaka.

Vse za šolo dobite v
KATOLIŠKI KNJIGARNI

Vodopivčeva proslava pred cerkvijo v Kromberku 20.9.1992. Združeni moški zbori so navdušili številne pristone z Vodopivčevimi Žabami

Skavtizem in kultura

(Drugi del)

Skavtizem in prosveta

Okolje in obdobje, v katerem živimo in delujemo, si nismo izbrali sami, ne gibljemo se v nekem brezračnem prostoru. Živimo kot Evropejci, kot Slovenci, kot narodna manjšina in to dejstvo pogojuje naše izbire, naš način življenja, tudi naš skavtizem. Steber slovenskega, posebej še manjšinskega obstoja pa je vse od druge polovice prejšnjega stoletja prosveta. To je tudi razumljivo: osveščanju narodno ogroženega naroda še najbolj ustrezajo tiste oblike udejstvovanja, v katerih pride do izraza njegov jezik: petje, gledališče, govori, recitacije. To je naše okolje, v katerem živimo, rastemo, delujemo.

V tem okviru je skavtizem nekaj izjemnega in predstavlja v našem prostoru prelom s preteklostjo. Skavtski način vzgoje je alternativen narodno-prosvetnemu. Ne trdim, da v skavtizmu ni mesta za vrednoto narodne zavesti, nasprotno, poudarjam le, da je metoda drugačna. Z razliko od tradicionalne narodno-prosvetne vzgoje skavtska vzgoja ne postavlja v ospredje besede, ampak doživljanje. V tem je pravzaprav njena modernost.

Toda mladi doživljajo tradicionalne vrednote (narodnost, vero) drugače kot starejši. Skavtizem kot tak ni tega prav nič kriv, lahko pa omogoči, prav zato ker sloni na doživljanju, da razkorak med očeti in sinovi pride na dan. Zato so možni nesporazumi in konflikti. Predstavljajmo si recimo, da nekdo prisostvuje našemu tabornemu ognju. Po skavtski himni bo morda slišal celo vrsto angleških, celo indijanskih pesmi in le tu pa tam kakšno slovensko, naslednje jutro pri maši pa komaj kakšno tradicionalno nabožno. Obiskovalec se bo najbrž

čutil, morda celo zgražal in iz svojih vtisov potegnil napačne zaključke. Morda pa se je možno z večjo občutljivostjo podobnim nesporazumom ogniti.

Varovati se moramo dveh enako nevarnih skrajnosti. Prva skrajnost bi bila ta, da bi navajali narodno-prosvetne potrebe kot nekakšen alibi, za katerim bi se v resnici skrivalo nagnjenje k povprečnosti, češ bolje nekaj kakor nič. Druga skrajnost bi bila, da bi živeli nek intenzivni skavtizem, ki pa s širšo skupnostjo ne bi imel nobenega stika. Tako bi se na primer vod ali klan pri župnijski maši pojavil le, ko bi jo sam animiral, v vaški skupnosti le, ko bi sam pripravil skavtsko prireditev. Tak skavtizem ne bi bil utelešen, manjkalo bi mu ponižnosti. Možno je še nekaj tretjega, enako nesprijemljivega, da bi namreč postala skavtska prisotnost v širši skupnosti le navidezna, ko bi bili skavti le organizacijski stroj za parade.

Mislím, da je vprašanje sožitja skavtizma in prosvete končno stvar zrelega preudarka vsakega posameznika. Kot skavti smo za našo skupno usodo ravno tako odgovorni kot vsi drugi ljudje. Občeveljavnih receptov, kako z ozirom na dane možnosti uskladiti kulturno-prosvetno in skavtsko dejavnost, ni. Pa tudi strogo načelnih izbir se je dolgoročno težko dosledno držati. Pripravljenost na popuščanje in na kompromis ni znamenje šibkosti, ampak narobe znamenje moči, ker pomeni, da se je človek pripravljen soočiti tudi s pogoji in potrebami drugih ter jim prisluhni. Konflikti so in bodo vedno obstajali. S potrpljenjem in dialogom pa jih bo vedno mogoče premoščati.

Tomaž Simčič

(Konec)

velikih kot v malih zadevah. Neprecenljivo je njegovo delo med Slovenci v Parizu, še posebno pri društvenem glasilu Korenine, katerega je g. Savinšek od prve številke dalje vestno zalagal s tehtnimi in zanimivimi članki.

Z g. Savinškom se je srečala tudi goriška slovenska skupnost, ko je leta 1989 Zveza slovenske katoliške prosvete pripravila razstavo slik gospe Marjance Savinškove.

Odhod g. Stanka Savinška pomeni tudi za nas izziv, da bomo sledili

njegovemu zgledu in si povsod prizadevali za dosledno in pošteno delo v prid Slovincem doma in po svetu.

Slovenska skupnost v Parizu je z g. Stankom Savinškom izgubila draga prijatelja in modrega, vedno pripravljene sogovornika. Naj se pokojni spočije v Bogu, težko prizadeti ženi gospe Marjanci, sinovoma in svojem pa naj Vsemogočni podeli tolažbe in upanja na srečanje v večnosti.

V-č

Krščanska kulturna zveza - Celovec
Slovenska prosveta - Trst
Zveza slovenske katoliške prosvete - Gorica
Prirajajo od 10. do 17. oktobra
5. Koroške kulturne dneve na Primorskem

Spored

SOBOTA, 10. oktobra

Gorica - Katoliški dom, ob 11. uri

Nastop dijakinj Višje šole za gospodarske poklice v Št. Petru z recitalom indijanskih modrosti »Išta Aogin« ob 500-letnici odkritja Amerike. Režija Marjan Sticker.

Trst - Peterlinova dvorana, ob 18.30

Predvajanje filmov »Tevžej«, »Še upanje« in »Prvi sneg«

Jamlje - Koncert okteta SUHA. Vodi prof. Matevž Fabijan.

NEDELJA, 11. oktobra

Gorica - Katoliški dom, ob 16. uri

Folklorna skupina SPD »TRTA« iz Žitare vasi predstavi kmečke običaje »Babjo hojsetjo« in venček koroških plesov. Skupino vodi Stanislava Kukovica.

Otvoritev razstave »Noša in oblačilna kultura pri Zilji« ter predstavitev knjige dr. Marije Makarovič »Slovenska ljudska noša v besedi in podobi: Zilja«.

Sv. Ivan - Marijin dom, ob 17. uri

Koncert okteta »SUHA«.

PONEDELJEK, 12. oktobra

Trst - Peterlinova dvorana, ob 20.30

Zbrana bukovniška besedila Andreja Šusterja Drobosnjaka bosta predstavila ing. Franc Kattinig in dr. Herta Maurer Lausegger.

PETEK, 16. oktobra

Gorica - Katoliški dom, ob 19.30

Nastop in srečanje gojencev koroške Glasbene šole, Glasbene matice iz Žabnic in Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel« iz Gorice.

SOBOTA, 17. oktobra

Štandrež - Župnijska cerkev, ob 20.30

Mešani pevski zbor »ROŽ« iz Št. Jakoba »Pesem upanja«. 50-članski zbor izvaja obredne muslimanske pesmi »Alah je največji«, judovske »Dan sprave«, pravoslavne »Božja liturgija« in Kreolsko mašo. Dirigent Lajko Milisavljevič. Režija Marjan Sticker.

V okviru Koroških dnevov je na programu tudi srečanje predstavnikov kulturnih in političnih organizacij s Koroške in Primorske.

Spominska slika Slovenskih goriških skavtov, pred novim skavtskim sedežem

oktober 1992

in okolica

Kdaj	Kje	Kaj	Prireditelj
Čet. 1.	20.30	Štandrež	OBČNI ZBOR PD ŠTANREŽ PD Štandrež
Ned. 4.	14.30	Podgora	Rožnovenska procesija Župnija Podgora
Ned. 4.		ROMANJE NA PTUJSKO GORO	Župnija Rupa-Peč
Sob. 10.	11.00	Katoliški dom	Recital indijanskih modrosti ob 500 letnici odkritja Amerike ZSKP, Katol. dom
Sob. 10.	20.00	Jamlje	KONCERT OKTETA SUHA ZSKP
Ned. 11.	16.00	Katoliški dom	Nastop folklorne skupine Trta iz Žitare vasi - Koroška; Razstava Noša pri Zilji; Predstavitev knjige Slovenska noša... ZSKP, Katol. dom
Pet. 16.	19.30	Katoliški dom	SREČANJE GLASBENIH ŠOL Z GORIŠKE, KOROŠKE IN KANALSKE DOLINE ZSKP, SCGV E. Komel
Sob. 17.	20.30	Ž. c. Štandrež	Koncert: Pesem upanja ZSKP, PD Štandrež
Ned. 18.	11.00	Tržič-c. Rožn. venca	KONCERT MPZ PODGORA PD Podgora
Sob. 24.	20.30	Štandrež	Premiera: Rendez Vouz PD Štandrež-ml.odsek
Ned. 25.	16.00	Katoliški dom	MISIJONSKA PRIREDITEV-RENDEZ VOUZ Katoliški dom
Sob. 31.	16.00	Gonars	Poklon žrtvam ZSKP
Sob. 31.	19.30	Sv. Ivan Gorica	MAŠA ZADUŠNICA ZA VOJNE ŽRTVE ZSKP
Ned. 1. nov. zjutraj in popoldne			Poklon vojnim žrtvam ZSKP, društva
Sob. 7.	20.30	Katoliški dom	PREMIERA OPERETE SRCE IN DENAR ZSKP, Katol. dom
Ned. 8.	pop.		Ponovitev operete Srce in denar ZSKP, Katol. dom

Katoliški dom, Gorica, Drevored 20.sept.85

tel. 33340

- SSO, tel. in telefax 536455
- telovadnica, tel.32310
- ZSKP, ZCPZ, SZSO-SGS, MePZ L.Bratuž in M.Filej, Oder 90, zadruga Ojsternik, ŠZ Olympia, društvo A.Gregorčič, ansambla Prijatelji in Bleu Angels, odbor staršev, SKPD M.Filej

Člani ZVEZE SLOV.KATOL.PROSVETE:

- SKPD F.B. Sedej - Števerjan
- PD Podgora - Podgora
- SKPD M.Filej - Gorica
- MoPZ M.Filej - Gorica
- MePZ L.Bratuž - Gorica
- PD Štandrež - Štandrež
- PD Rupa-Peč - Rupa-Peč
- Ljudski radio - Gorica
- SKPD Hrast- Doberdob
- PD Jadro - Ronke

Msgr. Angel Cracina

Ob koncu petdesetih let, datuma se točno ne spominjam, me je po novem letu prosil pok. inž. Boris Sancin, da bi ga spremljal k nekaterim duhovnikom v Slovenski Benečiji. Začela sva v Šent Lenartu pri g. Angelu Cracini ter se nato odpeljala do g. Maria Lavrenčiča v Štoblan in svoj obisk zaključila pri g. Valentinu (Zdravku) Birtiču v Dreki. Od teh je živ še g. Birtič, g. Lavrenčič umreč že prej umrl, v nedeljo, 20. septembra, pa je padel pod težo let in bo še msgr. Angel Cracina, kanonik v Čedadu.

Msgr. Cracina je imel za očeta priga slovenskega Benečana, za mamo pa pristno Furlanko. To se mu je poznalo v življenju, znal je biti prigrin zaveden Slovenec, pa tudi prigrin Furlan. V šoli se je učil le furlansko tako v osnovni šoli (Camelio) kot v videmskem semenišču (Gogoslovju). Kot mašnika (1933) so ga poslali v Karnijo in Gemono, leta 1937 je prišel v Gorenji Barnas v Benečijo, a že čez dve leti je prevzel sveto župnijo Št. Lenart (1939). Po njem je ostal do leta 1966, ko je odšel na župnika v Buio na Furlanskem. Tam se je čutil onemoglega, je pustil župnijo in prevzel kanonikat v Čedadu (1982). Tu je umrl in bil pokopán v čedadski stolnici v torek, 22. septembra.

Kakaj sem inž. Sancina peljal najprej k župniku v Št. Lenart? Ker je bil g. Cracina za pravice beneških duhovnikov najbolj borben. Ko je prišel v Gorenji Barnas in še bolj ko je prišel v Št. Lenart, je spoznal, da mora biti dušno oskrbo vernikom v njegovem jeziku ter spoštovati njih verne tradicije. Zato je pridigal in učil furlanskem jeziku ter sploh občestvo ljudi v njih jeziku. S tem se je zameril »italianissimom« in prišel v nemirni navzkriž. To se je dogajalo vse do poslednjega svetovni vojni, ko

so ti tipi vse slovenske beneške duhovnike proglasili za »filotitine« in »komuniste«. In sicer zato, ker so bili Slovenci. »Dom« objavlja v nadaljevanjih sliko razmer iz tedanjih let v Benečiji. V poročilih je videti, kako so ti »italianissimi« kot polvojaška organizacija Gladio uganjali teror po Benečiji in strahovali tudi duhovnike. Njih klevetam so se pridružili tudi časopisi »Il Tricolore« ter »Vedetta del Natisone«. Tarča teh napadov je bil predvsem župnik Cracina. Ta se je pritožil na prefekta Candolinija v Vidmu, na tedanjega predsednika vlade Parrija ter zunanjega ministra De Gasperi (bilo je leto 1945). Gonja je za kratek čas potihnila, pa se znova začela leta 1950 in naslednja, češ da so Cracina in drugi slovenski duhovniki titovci ter izdajalci (Messaggero Veneto, Corriere della Sera). Cracina je vložil tožbo zaradi obrekovanja, toda umaknil jo je na prigovarjanje nadškofa Nogare.

A so se čez kratek čas oglasili drugi časopisi (Friuli Liberale in tudi Arena di Pola). To pot Cracina ni pustil. Vložil je tožbo in zmagal.

Takšen je bil Angel Cracina, za rešnico in pravico je šel tudi pred sodišče.

Toda vse te zdrahe so bile le obrobne in njegovega dela za ljudstvo niso ustavile. Prenavljal je cerkve v svoji veliki župniji, skrbel za nove duhovnike, šest jih je pripeljal do oltarja iz svoje župnije. Zbiral in objavljajl je stare verske navade med beneškimi Slovenci. Objavil je kakih deset publikacij s tega področja. Ko je zbiral material za take publikacije,

je, je na Stari Gori odkril »Starogorski spomenik«, najstarejši zapis molitve Očenaš in Zdrava Marija v Benečiji.

Ko je prišel za župnika v Buio, ga je zamikalo, da bi poglobil svoje teološke študije. Vpisal se je na univerzo in leta 1974 dosegel doktorat na Lateranski univerzi v Rimu s tezo »Slovenci v Nadiških dolinah. Vernost in pastoralni problemi«. Zbral je vse važnejše, kar je že prej napisal.

Spoštoval je vse jezike. Zato so se ob pogrebu slišala berila v slovenščini, furlanščini, italijanščini, petje pa v latinščini. Skleniti smemo: Pravični bo živel na veke.

K. H.

Imenovanje

Tržaški škof Lovrenc Bellomi je imenoval msgr. dr. Lojzeta Škerla za »sodnega vikarja«, to je za predsednika škofijskega cerkvenega sodišča.

Seminar SSK

Slovenska skupnost bo priredila v nedeljo, 11. oktobra, celodnevni interni seminar na deželni ravni. Člani strankinih organov na deželni, pokrajinski in sekcijski ravni, izvoljeni predstavniki in predstavniki mladinskih sekcij bodo na pobudo deželnega tajništva razpravljali o sedanjem narodnopolitičnem trenutku v zamejstvu in o nalogah, ki čakajo slovensko stranko v bližnjem obdobju. Vprašanja zaščitnega zakona, težavnega položaja na Tržaškem, splošne krize v Italiji, novosti v Sloveniji, bližanja deželnih volitev in ostale aktualne teme terjajo obširno razpravo in razmišljanje.

Ob stoletnici rojstva Marija Kogoj

20. septembra pred sto leti se je v Trstu rodil Marij (Julij), Kogoj, velik genij slovenske in evropske glasbe našega stoletja. Njegova življenjska pot je bila težka in tragična. V deških letih je doživel travmo zamenjave identitete. Ko je bil tri leta star, so ga začeli namreč klicati z imenom njegovega umrlega bratca Marija. Julij Kogoj je tako postal Marij. Kmalu za tem mu je umrl oče, mati pa je v skrajni stiski zapustila otroke, ki jih je zato prevzela očetova rojstna občina, Kanal. Marij Kogoj je nato obiskoval goriško gimnazijo, v letih 1914-1918 pa na Dunaju glasbena tečaja Schrekerja in Schoenberga. Po vojni se je naselil v Ljubljani, kjer se je 1919 tudi poročil. Zaradi težav s službo se je za dve leti vrnil v Gorico, leta 1924 pa se je zaposlil v ljubljanski operi. Med leti 1924-1927 je spisal opero Črne maske, ki je bila uprizorjena leta 1929. Toda že leta 1932 je umsko zbolel in njegova umetniška pot je bila pretrgana. V stanju umske omračenosti je umrl v Ljubljani 25. februarja 1956.

Kogoj je pisal zборе (znameniti Trenotek), komorno glasbo, zlasti za violino (Andante) in klavir (Piano, Malenkosti), orkestrsko glasbo (Če se pleše) samospelne ter operno glasbo. Njegovo življenjsko delo je monumentalna opera Črne maske, ki velja za najboljšo slovensko opero.

Kogojeva glasba se stilno in vsebinsko vključuje v evropski ekspresionizem. Dokončno je pretrgala z narodno-prosvetno tradicijo čitalniške dobe in se odločno usmerila v Evropo, v svet tedaj najmodernejših glasbenih tokov. Ostala je sicer v mejah tonalnosti, ki pa jo je skladatelj širil v smer čedalje ostrejšega kromatizma. Kogoj nas prepričuje s svojo

Saša Šantel: Marij Kogoj (lesorez)

umetniško silo, ki izraža izredno notranje bogastvo, pa tudi notranjo razklanost in dramatično napetost. V tem je zelo sorodna Kosovelovi poeziji. Po domišljiji bujnosti pa ji v slovenski glasbi skoraj ni para.

V Trstu se bomo svojega velikega someščana spomnili z vrsto koncertov (Kogojeve zборе pripravlja tržaški zbor Jacobus Gallus), pa tudi s poimenovanjem tržaškega oddelka Glasbene matice. V zadnjih letih se tudi med Italijani veča zanimanje zanj. Pianist Andrea Pestalozza je na ploščo posnel njegove Malenkosti, muzikolog Edward Neill pa je dosegel, da so njegovo opero predvajali po tretji italijanski radijski mreži. Letos je po zaslugi japonske violinistke Mariko Masuda Kogoj spoznal tudi tokijsko glasbeno občinstvo.

Pred nekaj dnevi je tržaški dnevnik »Il Piccolo« posvetil Kogoj celotno kulturno stran. Upamo, da ni daleč trenutek, ko bo tržaško operno gledališče uprizorilo njegove Črne maske. (t.s.)

TRST

Srečanje in praznovanje brez meja

»O Istra, draga zemlja rodna moja, za tužno - kot v posmeh - so te krstili...«

Tako je zapisal A. Kocjančič, duhovnik in pesnik iz Kubeda v slovenski Istri.

Ob poti, ki vodi skozi Kubed in naprej proti Buzetu, stoji na koncu lepe ravnine malo pred novo hrvaško mejo na slikovitem gričku nad vasjo velika, še ne sto let stara cerkev. Tam so v nedeljo, 20. sept. 1992, obhajali dvojni slovesni praznik - opasilo ob godu sv. Evfemije in zlato mašo svojega medvojnega dušnega pastirja g. Marjana Živca.

Da so se domačini spomnili duovnika, ki je služboval pri njih le par let med vojno, jim gre vsa čast. Zlasti so domačini vredni pohvale, da so okrasili cerkev in jo na novo opremili. Res je tudi, da so zlasti za novo oltarno mizo in pritikline veliko prispevale nekatere domačinke, ki živijo že vrsto let v Trstu. Te so donesle velik delež tudi k neposrednim pripravam na praznovanje.

Srečanje z zlatomašnikom, svojim dobrim duhovnikom iz tistih trdih medvojnih časov, je bilo pravzaprav dvodelno. V dopoldanskih urah so ga sprejeli verniki v Movražu, ker je spadala pred 50 leti tudi ta župnija v delokrog tedanjega novomašnika. Popoldne pa so ga prav tako prisrčno sprejeli v Sočergi. V obeh vaseh so mu postavili slavolok, v obeh cerkvah je slavljenec opravil slovesno sv. mašo in se v svojem govoru spomnil težkih medvojnih doživetij v tem delu Istre. Cerkveni pevci so s svojim ubranim petjem povzdignili praznovanje. V cerkvi sv. Justa in sv. Evfemije v Sočergi se je pridružilo zlatomašniku ob daritvenem oltarju tudi lepo število duhovnikov iz Istre, med njimi tudi novi škofov vikar za Slovence na Tržaškem g. Fr. Vončina.

Slovesnost se je tako v Movražu kakor tudi v Sočergi zaključila z veselo družabnostjo, saj so pridni domačini založili mize z dobrotami iz kuhinj in kleti.

Tržačani, ki smo se udeležili slavlja kot sosedje iz krajev tostran meje, smo odhajali domov srečni, da smo med svojimi istrskimi brati Slovenci doživeli pristen in prisrčen domač praznik. Prepričali smo se, da so srca Šavrink in Šavrincev plemenita, ki znajo še po petih desetletjih izkazati hvaležnost, komur gre.

L.P.

TO JE DAN, KI GA JE NAREDIL GOSPOD

Ob šolskih sestrah pri sv. Ivanu smo v nedeljo, 13. t.m., doživeli trenutke preproste veličine. Tri redovne sestre so praznovale svoj 25. odnosno 50. redovni jubilej in izrekle svoj »DA« stopati z Učenikom do Kalvarije. Istočasno pa so tudi vse ostale sosesre podoživljale tisti davni skrivnostni vzgib, ki jih je priključil družini Frančiškovihih sester v Tomaju.

Sestra Ferdinanda Kobal, rojena 1.1915 na Colu v družini 15 otrok, je izrekla svoj DA gospodu pred 50. leti. Najtežjo preizkušnjo je prestala, ko so partizani izgnali sestre iz osrednje hiše v Tomaju. Z edino culico redovne obleke pod pazduho je prekoračila državno mejo ponoči, se peš napotila v Trst in se pridružila tukajšnjim sestram.

Več let je pomagala v Alojzijevejšču v Gorici. Od leta 1967 pa živi in se daruje za duhovne poklice v provincialni hiši pri sv. Ivanu. Ljubeznivo blaga in skromna se zahvaljuje Bogu za potoke milosti, ki jih je bila deležna v 50 letih poklica. Po njej pa tudi številni bratje in sestre, ki so bili njene dobrote deležni, kar bomo odkrili šele v večnosti.

Sestra Ema Starc, doma iz Tomaja, pravi, da je zapustila dom, ne da bi karkoli vzela s seboj. Iz družine 13 otrok, jo je oče vprašal, če je dobro premislila svoj korak in če bo znala vztrajati. V 50 letih poklica se tega koraka ni pokesala, kjerkoli je delovala: v Žabnicah, Dolini pri Trstu, Ricmanjih itd., kamorkoli so jo pač predstojniki poslali.

Njen poklic ni pomenil »beg od življenja«, saj je še ob zlatem jubileju vsa živahna in čila. Njen moto se glasi: »Če ima kdo pravi poklic, vidi vse lepo in dobro!«

Srebrna jubilatka Karmen Koren, vedno nasmejana in vedra, 18 let poučuje petje po šolah. Vodila je do sedaj dva zbora: Naša luč in Kresnice. Svoje srečno otroštvo je preživljala v Zemunu v družini 9 otrok. Pot do cerkve je bila dolga 1 km, a maše niso nikoli zamudili, je povedala. Svojo pedagoško spretnost za petje povezuje z zagonom mladosti, da ji otroške duše do potankosti sledijo. Božji Duh naj jo še naprej vodi od uspeha do uspeha!

Škofov vikar g. Franc Vončina je v svoji homiliji naglasil, kako bodo javna občila o njih molčala, ne bodo se razpisali slavospevi, a njihovo navidez nezanimivo življenje molitve in žrtve so kakor blagodejna rosa božje ljubezni, ki ozdravlja skrite rane in hladi skeleče bolečine.

Bog vas živi, drage sestre! Per cruce ad Lucem!

F.V.

NAGRADA

»DR. FRANE TONČIČ«

Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič v Trstu obnavlja letno nagrado »Dr. Frane Tončič«, ki ima namen vzpodbuditi visokošolce pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu.

Nagrada je namenjena disertaciji, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila kandidatov visokošolski študij v obdobju med 1. junijem 1991 in 30. aprilom 1992.

Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije najkasneje do 20. oktobra t.l. Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ul. Sv. Frančiška 20, nakar bo prejeta dela obravnavala komisija, ki jo bo imenoval Upravni odbor Sklada. Dobitnik nagrade, ki znaša 2 milijona lir, bo razglašen februarja prihodnjega leta.

Potujete v Rim?

Nekoč hotel Bled, danes hotel

Emona

Obveščamo vas, da smo 15. marca 1991 odprli v Rimu hotel Emona.

Za rojake poseben popust.

Naslov hotela: via Statilia, 23 00185 - Rim, tel. (06) 7027911 - 7027827. Fax: (06) 7028787.

KNJIŽNE NOVOSTI

Na Inštitutu za Geografijo Univerze v Ljubljani, v Zemljepisnem muzeju, so v sredo, 23. septembra, predstavili knjigo **Prostorska oprejenost in narodna pripadnost**, ki je napisal Milan Bufon, raziskovalec SLORI, izdalo pa Založništvo tržaškega tiska. Ob prisotnosti geografov, docentov na ljubljanski Univerzi, predstavnikov Zunanjega ministrstva, Ministrstva za Slovence v svetu, Slovenske akademije znanosti in umetnosti, SLORI, ZTT in novinarjev je o delu spregovoril prof. Klemenčič, o izdaji Marko Kavos, o izdajateljski naravnosti SLORI Sergij Lipovec ter sam avtor vsebini knjige. Sledila je razprava, med katero je prišlo do izraza predvsem spoznanje, da so vprašanja, ki zadevajo etične manjšine v dinamičnem procesu, ki nas kot narod obkrožajo. Samozavestno smemo trditi, da slovenska znanost na tem področju dovolj prodorna na evropski in tudi svetovni ravni.

SLORI

Cerkev sv. Marka v Rupi bogatejša

Preteklo nedeljo (27.9.) so v cerkvi sv. Marka v Rupi odkrili in blagoslovili nova barvna okna; okna so tri. Vitraže so umetniško delo slikarja Andreja Kosiča, izdelal pa jih je Stojko Ciril iz Ajdovščine, postavilo v cerkvi pa podjetje Tabaj iz Štandreža.

Za slavje so se zbrali domačini in tujci v cerkvi in zunaj cerkve, saj vsi niso mogli vanjo. Obred blagoslovitve je opravil škofov vikar dr. Oskar Simčič, ki je v nagovoru spomnil na domačo hišo, ki si jo vsi želimo vedno lepšo, in na cerkev, ki je skupna hiša vernikov in si jo zato vsi želijo vedno lepšo. To se je zgodilo z rupensko cerkvijo preteklo nedeljo: z barvnimi okni je postala lepša in z umetniškega vidika tudi bogatejša, saj so okna res umetniška stvaritev. V njih simbole je A. Kosič vložil svojo verno in slovensko dušo. Poleg tega so tudi dar cerkvi, kjer je bil krščen in od koder izhaja družina Kosičev v Gorici.

Prof. Marko Vuk je strokovno razložil simboliko podob, nakar je sledila zahvalna pesem z blagoslovom.

Po obredu v cerkvi so se ljudje zbrali na ploščadi pod cerkvijo, kjer je sicer praznovanje prvega maja. Vreme je bilo naklonjeno, tako da se je ves program razvil na prostem. Otroci so zapeli preprosto in prijetno pod vodstvom dirigentke Tanje. Članica pevskega zbora Valentina Pahor je v verzih čestitala in se zahvalila Andreju Kosiču ter mu izročila v spominski dar plaket: Andreju Kosiču - hvaležni Rupenci. Za njo je stopil na oder začasni nedeljski kaplan Rupe in Peči K. Humar. Spomnil je, da se je zamisel o barvnih oknih začela že pod pok. Dragotinom Butkovičem in sedaj prišla do uresničitve. Srečanje je zaključil domači pevski zbor pod vodstvom Z.

Barvno okno v Rupi. Umetniško delo slikarja Andreja Kosiča

Klanjščka. Zastopnik župnijskega pastoralnega sveta Ivo Kovic se je na koncu zahvalil vsem, posebno A. Kosiču za dragoceni dar cerkvi njegovega krsta. Udeleženci so se potem še dolgo zadržali ob prijetnem kramljanju.

Krščanska kulturna zveza - Celovec Slovenska prosveta - Trst Zveza slovenske katoliške prosvete - Gorica

5. Koroški kulturni dnevi na Primorskem

Nedelja, 11. oktobra, ob 16. uri v Katoliškem domu

Folklorna skupina SPD »TRTA« iz Žitare vasi predstavi kmečke običaje »BABJO HOJSETJO« in venček koroških plesov. Skupino vodi Stanislava Kukovica.

Otvoritev razstave »Noša in oblačilna kultura pri Zilji« ter predstavitev knjige dr. Marije Makarovič »Slovenska ljudska noša v besedi in podobi: Zilja«. Vabljeni.

— obvestila —

V nedeljo na dan Rožnovenske nedelje bo v Barkovljah tradicionalna procesija. Sv. maša bo ob 8. uri nato bo ob obrežju procesija, katero bo vodil škofov vikar g. Franc Vončina. Letošnja slovesnost sovpadala s 100-letnico potrditve bratovščine rožnega venca.

30. septembra je god sv. Hieronima, ki je zavetnik župnije Kontovel. Zunanja slovesnost bo v nedeljo, 4. oktobra, ob 10. uri. Po slovesni sv. maši, bodo Kontovelke v župnijski dvorani pripravile zakusko, vsi, ki jim je Kontovel in njegov zavetnik pri srcu, ste dobrodošli. Denar, ki ga boste darovali pri »ofru«, bo za obnovo cerkvene fasade, s katero bomo v kratkem pričeli.

Z oktobrom se v ul. Donizetti 3 ponovno začne »Medžupnijska kateheza« za odrasle. Srečevali se bomo vsako prvo sredo v mesecu ob 20. uri. Tema predava-

vanj bo: »Najstarejši zapisi Kristusovega odrešenjskega dogodka«. Vabljeni!

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda iz Trsta obvešča svoje člane in prijatelje, da bo mesečna maša za edinost v ponedeljek, 5. oktobra, ob 17. uri v Marijinem domu v ul. Risorta 3.

Gledali bomo tudi diapozitive z ekumenskega potovanja v Maribor na ogled Slomškove razstave in obisk Prekmurja. Diapozitive bo iz prijaznosti predvajal prof. Slavko Bratina iz Gorice.

Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu bo praznovala god sv. Vincencija Pavelskega in začetek delovnega leta s sveto mašo in družabnostjo v torek, 6. oktobra, pri Šolskih sestrah pri Sv. Ivanu v Trstu, ul. delle Doccie 34. Začetek ob 16. uri.

Vabljeni člani, sodelavci, prijatelji ter člani Kluba prijateljstva.

Sovodnje

Sekcija krvodajalcev sovodnjske občine in vključeni člani iz Štandreža so v soboto, 19. septembra slavili 15. obletnico ustanovitve. Številne udeležence, ki so nosili 21 praporov je do spomenika padlim pospremila godba na pihala iz Vileša.

Po polaganju vencev so se vsi skupaj zbrali v cerkvi pri maši za žive in rajne krvodajalce. Župnik je pri homeliji poudaril velik pomen darovanja, ki je najboljši doprinos k miru in sožitju med ljudmi. Ubrano petje sopranistke Mirjam Pahor in baritona Igorja Paulina je z orglami spremljala Damjana Čaudek.

V kulturnem domu se je nato odvijal družabni in kulturni program. Priložnostni govor je imel predsednik sekcije Branko Černic. Besede so zvenele kot veliko znamenje upanja za današnji svet, ki velikokrat ne verjame več v smisel solidarnosti, sožitja in življenjskega darovanja. Sledili so številni pozdravi s tostran in onstran meje. Opazna pa je bila odsotnost delegacije iz pobratene Škofje Loke.

Celoten program je popestril nastop družinskega ansambla Marjana Novina iz Otočca. Ta trio nastopa predvsem v dobrodelne namene.

Za zakusko sta poskrbela Renco Češčut in Bruno Petejan s pomočniki in številnimi ženami, ki so spekle pecivo. Program je povezovala Vesna Češčut.

Priznanje za 10-kratno darovanje krvi je prejel Valter Devetak, za 20-kratno Ljubica Butkovič in Jožef Petejan, za 35-kratno darovanje Branko Černic, 61 krat pa je transfuzijski prag prestopil Vlado Tomsič.

Krvodajalska humanitarna organizacija se pri pripravi praznika vsako leto zelo potrudi, nanj vabi sorodne sekcije in prijatelje, še posebej pa vaščane iz občine. Slednji pa za to veliko delo kažejo kaj malo zanimanja. Škoda!

Remo Devetak

Čestitke

Ob rojstvu prvorojenca Elija se mešani cerkveni pevski zbor, župnijsko občestvo v Števerjanu, društvo F.B. Sedej in sekcija SSK Števerjan veseli z njegovimi starši ter vošči otroku in družini Ivana Mužiča zdravja in božjega varstva.

Rožnovenska procesija v Podgori

Krščanska skupnost iz Podgore Vas vabi v jubilejnim letu podgorške cerkve sv. Justa na vsakoletno Rožnovensko slavje v nedeljo, 4. oktobra 1992.

Ob 8.00 veseli del rožnega venca, nato slovesna slovenska sv. maša.

Ob 9.30 žalostni del rožnega venca, nato italijanska sv. maša.

Popoldansko slavje s procesijo bo vodil koprski škof masgr. Metod Pirih, ki bo tudi nagovoril vse navzoče. Ob 14.30 homo molili častitljivi del rožnega venca, poslušali homilijo, nato bo g. škof med ofrom delil spominske podobice. Sledi procesija s kipom Rožnovenske Matere Božje po vaških poteh, med katero bodo prepevali domači slovenski in italijanski zbor ter godba na pihala iz kraja Fossalón pri Gradežu.

Ob koncu procesije bomo v cerkvi zapeli litanije Matere Božje in prejeli blagoslov.

Po verskem delu praznika bodo domači možje in žene udeležencem postregli s štruklji, domačo kapljico in bogatim srečolovom. Družabnost se bo nadaljevala ob poslušanju godbe na pihala.

Ljubitelji Matere božje lepo vabljeni v Podgoro!

Ljudski radio

Ljudski radio je krajevna radijska postaja v Gorici, ki oddaja v slovensščini vsak večer od 19.30 do ure 22. ure. Oddaje tečejo neprekinjeno že 14 let na UKV s frekvenco 97, 5 MHz. V poletnem času se odvija spored bolj na glasbeni podlagi, na jesen pa postane bogatejši. V tem času vnesemo v tedenski program več govornjenih oddaj: predavanj, opazovanj, razmišljanj, ocen. Vsebina je zelo pisana: od vere, kulture in politike do naravoslovja, zemljepisa in tehnike.

Letos poslušalce posebej opozarjamo na nekatere novosti in zanimivosti. Vsak četrtek bo ob 20.30 na sporedu »Tednik Ljudskega radia«, to bo razmišljanje o dogodkih in premikih v slovenskem prostoru. Komentar bo pripravljala Janez Povše. Ponovitev tednika bo ob nedeljah ob 19.30. Druga letošnja novost bo sodelovanje skupine Oder 90. Vsak petek ob 19.30 bo ekipa mladih, ki se ukvarja z gledališčem, obogatila svoje izkušnje in naše programe z oddajo »Radijski prizor«. Lani začeto sodelovanje Kluba izobražencev iz Nove Gorice se bo letos nadaljevalo ob sobotah ob 20.30 z naslovom »Sobotna srečanja«. Predavanja bodo odkrivala vprašanja, ki zadevajo človeka v sodobni družbi.

Tedenski program Ljudskega radia je naslednji:

PONEDELJEK: 19.30 »Mikrofon je poslušal za vas«: magnetofonski posnetki koncertov in drugih kulturnih dogodkov; 21.30 »Glasbe country«.

TOREK: 19.30 »Glasba ne pozna meja«: pregled sodobne lahke glasbe.

SREDA: 19.30 »Samotni pastir«: opazovanje sveta in ljudi, premisleki o duhu in kruhu; 21.30 »Glasbene novosti na Ljudskem radiu«.

ČETRTEK: 20.30 »Tednik Ljudskega radia«: komentar važnih dogodkov v slovenskem prostoru; v preostalem času oddaja »V živo je lepše«: uganke, nagradne igre in pogovori s poslušalci.

PETEK: 19.30: »Radijski prizor«: gledališke izkušnje s skupino Oder 90; v preostalem času glasbena oddaja »Halo! Halo!«.

SOBOTA: 20.30 »Sobotna srečanja«: izzivi za človeka v sodobni družbi; 21.30 »Nekaj minut za duha«: premiselek za praznični dan.

NEDELJA: 19.30 »Tednik Ljudskega radia«: ponovitev; v preostalem času »Studio 1 HV«: oddaja z najnovejšo slovensko rock glasbo.

V času, ki ostaja na razpolago poleg napovedanega programa, je vsak večer na sporedu oddaja »Kratke želje na UKV«, to je glasbena oddaja z željami, voščili in pozdravi poslušalcev.

DAROVI

Za Katol. glas: N.N. Rupa 50.000 lir.
Za Somalijo: v spomin na strica Luciana Raida, P.T. 100.000 lir.

Za begunce iz BiH: N.N. 200.000 lir.

Za šolske sestre sv. Franciška TS: ob priliki zlatega in srebrnega jubileja treh šolskih sester v Trstu darujeta za OPZ »Kresnice« in za najnujnejše potrebe Zavoda 2.000.000 lir M.M.U.

Za cerkev na Sv. Gori: N.N. Podgora 100.000 lir.

Za barvna okna v Bazovici: Olga v spomin moža Benedikta Grgič 20.000; Sorodniki v spomin matere Franciške Ogrizek 60.000; Edvard in družina Grgič-Lovrenčevi 30.000; družina Ravalico v spomin matere Marije 50.000 lliir.

Za misijon p. Kosa: Giorgio Vatta, v spomin na mamo Justino 30.000 lir.

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu v Trstu: V spomin na drago teto Justino Vatta darujeta nečakinji Rožica in Rosana 50.000; v spomin iste Mirjana Parovel 20.000; Grazia in Richetta 30.000 ter E.Š. 50.000 lir.

Radio Trst A

Spored od 4. do 10. oktobra 1992

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder. »Gusarji na obzorju.« 10.50 Boris Kobal in Sergej Verč v satiričnem kabaretu »Prežganka«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Tržaški štempiharji. 14.40 Pesmi miru. 16.00 Šport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Jugoslavija 1941 - 1945. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 7. del. 12.00 Okno na Arbat. 12.40 Cecilijanka 1991. Pevska skupina Nonet Brda; vodi Radovan Kokošar. 13.20 Gospodarska problematika. 14.10 Otroški kotichek: »Svet za zaveso«. 14.30 Iz filmskega sveta: Pogledi na slovenski filmvideo. 17.10 Mi in glasba: »Suženj luči zvoka«, poklon Kogoju ob 100-letnici rojstva. 18.00 Alpe-Jadran.

Torek: 8.10 Alpe-Jadran (ponovitev). 8.40 Slovenska lahka glasba. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Otrok in igra. 12.40 Cecilijanka 1991. Dekliški zbor Alenka iz Števerjana vodi Anka Černic. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 17.10 Mi in glasba: »Suženj luči zvoka«. 18.00 Andrej Budal: »Na konju«.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 8.40 Slovenska lahka glasba. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 9. del. 12.00 Pesnice in pisateljice v anglosaški književnosti. 12.40 Cecilijanka 1991. Moški zbor Skala iz Gabrij vodi Rozina Konjedić. 13.20 Krajevne stvarnosti: »Na goriškem valu« 14.30 Zvočne kulise. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba: »Suženj luči zvoka«.

Četrtek: 8.10 Trst, december 1941. 8.50 Slovenska lahka glasba. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 10. del. 12.00 V deželi čarobne palice. 12.40 Cecilijanka 1991. Ženski zbor Audite nova iz Staranzana vodi Gianna Vintin. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba: »Suženj luči zvoka«.

Petek: 8.10 Razglednice iz Španije. 8.35 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 11. del. 12.00 Halo, dober dan! Tu 362875. 14.10 Otroški kotichek: »Ena resna - ena smešna«. 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina. 15.00 Orkestralna glasba. 17.10 Mi in glasba: »Suženj luči zvoka«.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki (ponovitev). 10.10 Koncert v Kulturnem domu v Trstu. Skupina Gallus Consort. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12. del. 12.00 Ta rozajanski glas - Oddaja iz Rezije. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Nediški zvon. 16.00 Skozi taničico molka. 17.00 Poročila in kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba: »Suženj luči zvoka«.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177
poštni tekoči račun: 11234499

Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Poštn. plačana v gotovini - skupina 1/70%
Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice
Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo
Società Tipografica Cattolica srl
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318
Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina: Italija 50.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000
Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA